

Statistik, at der fra 1. januar 2007 til 5. september 2007 har været en stigning i antallet af elever i specialklasser, på specialskoler, eller som modtager specialundervisning i den overvejende del af undervisningstiden. Samtidig er det generelt kommunernes forventning, at der også i næste skoleår vil være en stigning i elevtallet i disse tilbud.

5.2.1. Udviklingsrådenes vurdering af folkeskolens specialundervisning

Den almindelige specialundervisning

Det fremgår af udviklingsrådenes redegørelser, at flere kommuner planlægger ændringer inden for den almindelige specialundervisning. Dette drejer sig bl.a. om en øget indsats for elever med svære generelle indlæringsvanskeligheder, oprettelse af kontaktklasser, omlægning af specialundervisningstimer til arbejdet med adfærd, kontakt og trivsel (AKT), oprettelse af dobbeltklasser, hvor en specialklasse undervises sammen med en almindelig klasse for derved at opnå en tolærerordning og fordeling af specialundervisningsmidlerne direkte til den enkelte skoles forvaltning. Hertil kommer egentlige strukturændringer som følge af kommunesammenlægningerne.

Ét udviklingsråd konkretiserer ikke ændringerne, men påpeger, at der er tale om initiativer, der sigter mod at højne kvaliteten, øge mulighederne for at vende tilbage til normalområdet og sikre nærhedsprincippet. Et andet udviklingsråd vurderer, at gruppen af adfærdsvanskelige børn anses som den største udfordring inden for den almindelige specialundervisning, og at kommunerne skal tage stilling til, hvorvidt denne gruppe skal rummes i folkeskolen eller tilbydes specialiserede tilbud.

Specialundervisning i den overvejende del af undervisningstiden

En række kommuner har planlagt eller gennemført ændringer inden for dette område. Der er bl.a. tale om ændringer i samarbejde med det sociale område. Et udviklingsråd fremhæver et øget fokus på den forebyggende indsats i forhold til unge med skoleforsømmelser. Der er også tale om ændringer som oprettelse af specialklasser til bl.a. børn med autismevanskeligheder, talevanskeligheder og gennemgribende udviklingsforstyrrelser samt etablering af erhvervsklasser og familieskoler. Hertil kommer

ændringer i form af et øget fokus på enkeltintegration og inklusion.

Udviklingsrådene peger på en række konkrete udfordringer og tendenser:

- Både Region Nordjylland og Region Midtjylland fremhæver udfordringer i forbindelse med undervisning af børn med høretab og CI opererede børn. Region Nordjylland pointerer et stigende behov for skolerådgivningsydelse rettet mod denne gruppe børn. Samtidig er der registreret et fald i elevtallet på Aalborgskolen (døve). Tilsvarende udvikling ses på Fredericiaskolen. I Region Midtjylland er der sket en væsentlig reduktion i kommunernes efterspørgsel på ydelser til børn på høreoområdet. Dette tilskrives, at kommunerne kan rekvirere ydelser helt eller delvist objektivt finansieret hos de lands- og landsdelsdækkende tilbud. Udviklingsrådet i Region Midtjylland anbefaler ministerierne at overveje en ændring, så de specialiserede tilbud sikres i alle fem regioner.
- Et udviklingsråd fremhæver samarbejdet mellem det sociale område og skoleområdet som centralt i forhold til at sikre sammenhængende tilbud i nærmiljøet. Udviklingsrådet finder endvidere, at kommunernes bestræbelser på at skabe mere helhedsprægede tilbud gennem samarbejde mellem skole- og socialområdet bør styrkes og gerne koordineres med kommunernes børnepolitik. Et andet udviklingsråd peger på behovet for et øget internt samarbejde mellem social- og skoleforvaltningerne.
- Det øgede fokus på undervisning i nærmiljøet giver specialskolerne en frygt for, at deres elevtal falder. Udviklingsrådet i Syddanmark har iværksat en undersøgelse af de tidligere amtslige specialskoler, som viser en tendens til, at kommunerne undlader at visitere bestemte elevtyper til specialskoler og i stedet opretter lokale tilbud. Undersøgelsen påpeger også, at samarbejdet mellem specialskolerne og deres nye driftsherrer overvejende er godt.
- Udviklingsrådet i Syddanmark anbefaler, at kommunerne opretter samarbejdsfora, hvor planer og tendenser kan drøftes i et større perspektiv. Formålet er at sikre, at de kommuner, der fungerer som driftsherre, har tilstrækkelig viden om udviklingen til at foretage de nødvendige kapacitetsændringer. I Region Hovedstaden er der etableret en koordinerende funktion for samarbejdet, kaldet Den